

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1931 kl. 2 e. m.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av väckt motion angående ordnande av kredit för uppförande av kooperativa bostadshus.

I en inom andra kammaren väckt och till dess fjärde tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 294, har herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.* föreslagit, att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och framläggande av förslag till 1932 års riksdag angående tillfredsställande kredit för uppförande av kooperativa bostadshus.

Motionen.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna åberopat den motivering, som anförts i den av samma motionärer väckta motionen II:293 angående beskaffenhet av och hyra för bostadslägenhet m. m.

Utskottet har förut i annat sammanhang haft att behandla frågan om den kooperativa bostadsproduktionens kreditbehov. I motionen II:239, vilken hade remitterats till utskottet, hade sålunda föreslagits utredning, i vilken mån och på vilket sätt bättre möjligheter måtte kunna åstadkommas bl. a. för den kooperativa bostadsproduktionen att på rimliga villkor erhålla dels byggnadskreditiv, dels belåning till en högre belåningsgräns än den som vore fastställd för Svenska bostadskreditkassan.

Utskottet.

I sitt utlåtande, nr 4, i anledning av nämnda motion redogjorde utskottet bl. a. för vad som i förevarande avseende förekommit i samband med bildandet av Svenska bostadskreditkassan. Det framhölls sålunda, att bostadskreditsakkunniga ansågo sig kunna konstatera ett legitimt behov för kooperativa bostadsbyggnader av högre belåning än för hyreshus. Såväl de sakkunniga som sedermera Kungl. Maj:t och riksdagen voro emellertid av den mening, att detta kreditbehov icke borde tillgodoses genom bostadskreditkassan utan att den över 75-procentsgränsen liggande "tertiärkrediten" — i den mån dylik långivning befunnes socialt önskvärd och försvarlig — borde tillhandahållas i särskild ordning av kommunerna.

Med hänsyn till att de i motionen II:239 framförda önskemålen så sent som år 1929 varit föremål för statsmakternas prövning och att sedan dess inga nya omständigheter tillkommit, ansåg sig utskottet sakna anledning att i sitt utlåtande ingå på någon saklig prövning av dessa önskemål. I den nu föreliggande motionen har emellertid frågan om bostadskooperationens kredit-

behov icke givits någon anknytning till Svenska bostadskreditkassan, varför själva sakfrågan här torde böra något närmare beröras.

Kreditfrågan för bostadskooperationen är givetvis av samma art som för bostadsproduktion i allmänhet. I första hand gäller det sålunda att anskaffa den under byggnadstiden erforderliga löpande krediten och sedermera, sedan byggnaden iordningställd, att ordna med mera fast placering av den upplåning, som är erforderlig.

Vad angår frågan om byggnadskreditiv, så har Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsföreningars riksförbund u. p. a. i ett till utskottet i anledning av förutnämnda motion II:239 avgivet och till utskottets utlåtande nr 4 fogat yttrande meddelat, att denna fråga för bostadskooperationen ej erbjuder några större svårigheter och att alla de föreningar, som äro anslutna till förbundet, kunnat ordna dylik kredit genom de vanliga affärsbankerna. Något behov av särskilda åtgärder på denna punkt skulle sålunda icke föreligga.

I fråga om bostadskooperationens behov av sekundärkredit — vilket för närvarande genom Svenska bostadskreditkassan kan tillgodoses upp till 75 % av fastighetsvärdet — göres åter i det nyssnämnda yttrandet gällande, att dylikt behov skulle föreligga upp till 90 % av nämnda värde. Jämväl bostadskreditsakkunniga hava, såsom av det föregående framgår, ansett, att bostadskooperationens behov av sekundärkredit är större än för vanliga hyreshus.

Utskottet hyser emellertid för sin del samma uppfattning, som tidigare kommit till uttryck i bostadskreditsakkunnigas betänkande och som därefter biträts av Kungl. Maj:t och riksdagen, nämligen att det icke bör ankomma på statsmakterna att vidtaga åtgärder för tillgodoseende av det lånebehov utöver den för Svenska bostadskreditkassan fastställda belåningsgränsen, som kan föreligga för den kooperativa bostadsproduktionen.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 maj 1931.

På utskottets vägnar:

ELOF LINDBERG.

Närvarande: herrar *Lindberg*, *Sandberg* och *Wachtmeister*, fru *Nordgren* samt herrar *Svensson* i Högsjöhult, *Waldem*, *Ahl*, *Ericsson* i Sörsjön, *Johansson* i Fårekulla och *Nästlund*.

Reservation

av herr *Lindberg*, fru *Nordgren* samt herrar *Ahl* och *Ericsson* i Sörsjön, vilka ansett, att utskottets utlåtande bort vara av följande lydelse:

Med hänsyn till den ur olika synpunkter stora samhällseliga betydelsen av en sund utveckling på bostadsmarknadens område och till att bostadskooperationen otvivelaktigt kan förväntas komma att kraftigt bidra till en dylik utveckling, har utskottet funnit sig böra tillstyrka en statlig utredning av hithörande spörsmål.

Utskottet hemställer därför,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och i vad mån staten bör medverka till ytterligare kreditgivning för kooperativ byggnadsverksamhet.
